

Sygnatura akt II AKa 67/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2022 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Agata Regulska

Sędziowie: SO del. do SA Agnieszka Połyniak /spr./

SA Andrzej Kot

Protokolant: Joanna Rowińska

przy udziale Łukasza Chrapka prokuratora Prokuratury (...)w L.

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2022 r.

sprawy:

1. P. Ł. (1)

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. i art. 296 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 296 § 1 i 3 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

2. E. Ł.

oskarżonej z art. art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 296 § 1 i 3 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonych i prokuratora co do obu oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z 26 września 2019 r., sygn. akt III K 69/17

I. uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego P. Ł. (1) w punktach I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XVI oraz XVIII części dyspozytywnej wyroku, ustalając, że w okresie od 12 listopada 2012r. do 9 maja 2014r. u P. Ł. (1) występowały zaburzenia psychiczne, skutkujące zniesieniem jego zdolności oceny znaczenia czynów oraz swobodnego kierowania swoim postępowaniem i na podstawie art. 414§ 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.p.k. umarza postępowanie karne przeciwko P. Ł. (1) o czyny:

- opisany w punkcie I części wstępnej wyroku, przy ustaleniu, iż oskarżony nie uświadamiał sobie, że dokonanie oszustwa było niemożliwe ze względu na użycie środków i metod nienadających się do popełnienia czynu zabronionego, tj. zakwalifikowany z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i z art. 12 k.k.;

- opisany w pkt II części wstępnej wyroku,

- opisany w pkt III części wstępnej wyroku,

- opisany w pkt IV części wstępnej wyroku,

- opisany w pkt V części wstępnej wyroku przy przyjęciu, że było to nadto działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez spółkę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, o którym mowa w art. 271 § 3 k.k. oraz eliminując sformułowanie o działaniu wspólnie i w porozumieniu z E. Ł., zaś kosztami sądowymi w tej części obciąża Skarb Państwa;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonej E. Ł.;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. N. oraz A. K. (1) po 738 złotych, w tym należny podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz dodatkowo na rzecz adw. A. K. (2) kwotę 218,98 złotych tytułem zwrotu uzasadnionych wydatków związanych z udziałem obrońcy w posiedzeniu sądu apelacyjnego dotyczącym oskarżonego;

IV. zwalnia oskarżoną E. Ł. od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, poniesionymi wydatkami, w tym związanymi z apelacją prokuratora, obciąża Skarb Państwa.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, jako sąd odwoławczy, kierując się interesem stron postępowania, odstąpił od sporządzenia uzasadnienia na formularzu UK 2, mimo, iż obowiązek taki wynika z brzmienia art. 99a §1 k.p.k. (zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 listopada 2019r. w sprawie wzorów formularzy uzasadnień wyroków oraz sposobu ich wypełniania - Dz.U z 2019r., poz. 2349). Odstępstwo od tej zasady podyktowane zostało koniecznością zagwarantowania stronom postępowania prawa do rzetelnego procesu, który obejmuje także postępowanie odwoławcze, a to w kontekście art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw i Podstawowych Wolności.

Nie można tracić z pola widzenia tego, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego jednoznacznie, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylecia wyroku sądu pierwszej instancji i umorzenia postępowania odnośnie P. Ł. (1) oraz utrzymania zaskarżonego wyroku odnośnie oskarżonej E. Ł., zaś przewidziana forma oraz treść formularza UK 2 skutkuje niemożnością dotrzymania konwencyjnego standardu rzetelnego procesu, a tym samym nie jest możliwe przedstawienie w sposób zrozumiały dla stron powodów, dla których rozstrzygnięcie tej treści zapadło. Mając przy tym na uwadze stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione w wyroku z 11 sierpnia 2020r. (sygn. akt I KA 1/20), w którym to, w ślad za prof. P.J. H. (vide „Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Komentarz, tom I red. L. Garlicki, Warszawa 2010r., str. 305-306) Sąd ten stwierdził, że „wprawdzie prawo do dwuinstancyjnego rozpoznania sprawy karnej nie wynika wprost z art. 6 Konwencji, jest jednak oczywiste, że skoro w systemie prawa polskiego umieszczono prawo do zaskarżenia wyroku wydanego w pierwszej instancji, to takie państwo – strona Konwencji przewidując możliwość wniesienia apelacji od wyroku, musi zapewnić do niej skuteczny dostęp, a co za tym idzie musi gwarantować odpowiednimi instrumentami procesowymi rzetelność samego postępowania odwoławczego (...), aby nie doszło do naruszenia prawa strony do rzetelnego procesu sądowego (na etapie odwoławczym) opisanego w art. 6 ust. 1 EKPC, tak, jak jest on ujmowany i tłumaczony przez orzecznictwo ETPC, zwłaszcza że w systemie prawa polskiego istnieje nadzwyczajny środek zaskarżenia (kasacja), który może być oparty na naruszeniu prawa procesowego (w tym naruszeniu art. 433§ 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457§3 k.p.k.), konieczne jest by kontrola ta w aspekcie standardu konwencyjnego realizowana była przez sąd odwoławczy, jak też i Sąd Najwyższy w ramach postępowania kasacyjnego”.

Wskazuje także Sąd Apelacyjny, że za odstąpieniem od sporządzenia uzasadnienia formularzowego przemawia stanowisko prezentowane przez Trybunał Konstytucyjny oraz orzecznictwo ETPC. I tak wskazać należy, że:

- Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 19.12.2006r. w sprawie P 37/05 (OTK-A 2006/11/177) wskazał, iż stosowany wprost przepis art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw i Podstawowych Wolności (Dz.U z 1993r., poz. 61, poz. 284 ze zm.) obliuguje sąd ad quem do odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do każdego istotnego – na tle konkretnej sprawy – argumentu i przedstawienia swoich racji w sposób czytelny dla odbiorcy. Brak odniesienia do takiej argumentacji stanowi o naruszeniu standardu rzetelnego procesu (tak też m.in. ETPC w wyroku z 9.12.1994r. Riuz Torija przeciwko Hiszpanii, A. 303-A, w: M.A. Nowicki: „Europejski Trybunał Praw Człowieka, Orzecznictwo, tom 1, Zakamycze 2001, s. 515- 516 i SN w wyroku z 16.01.2007r., sygn. akt V KK 328/06, z 6.04.2011r., sygn. akt V KK 368/10 i inne).

- podobne stanowisko przedstawił Trybunał Konstytucyjny na tle art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, wskazując że uzasadnienie orzeczeń jest decydującym komponentem prawa do rzetelnego procesu sądowego i podstawą kontroli zewnętrznej orzeczenia przez organ wyższej instancji, bowiem dokumentuje argumenty przemawiające za przyjętym rozstrzygnięciem (wyrok TK z 16.01.2006r., sygn. SK 30/05, OTK-A 2006, nr 1 poz. 2, teza 4.3 uzasadnienia).

Reasumując, w przedmiotowej sprawie sporządzenie uzasadnienia na formularzu UK 2 skutkowałoby niemożnością rzetelnego i czytelnego przedstawienia procesu oceny materiału dowodowego, a przede wszystkim przedstawienia powodów wydania rozstrzygnięcia w sposób, który dla stron byłaby czytelny. Wynika to z wielości apelacji, jak też sposobu ich redakcji, jak też okoliczności omawianej sprawy.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury (...)w J. oskarżył:

P. Ł. (1) o to, że:

I. w okresie od kwietnia 2013 roku do dnia 09 maja 2014 r. działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu oraz wspólnie i w porozumieniu z E. Ł. oraz inną osobą, co do której wyłączono materiały do odrębnego postępowania, usiłując wprowadzić (...) sp. z o.o. w błąd co do okoliczności faktycznego istnienia zobowiązania finansowego, sporządził 52 umowy o dzieło o oznaczeniu od (...) do (...), opatrzone datą 19 kwietnia 2010 r., z których miało wynikać zobowiązanie (...) sp. z o.o. do zapłaty na rzecz L. Ł. łącznej kwoty 46.800.000 złotych, a następnie usiłował doprowadzić (...) sp. z o.o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że dokonał cesji wierzytelności wynikającej z w/w umów na Stowarzyszenie (...) w imieniu, którego wezwał (...) sp. z o.o. pismami z dnia 09 maja 2014 r. do zapłaty kwoty 46.800.000 złotych stanowiącej mienie wielkich rozmiarów, jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowę zapłaty ze strony zarządu (...) sp. z o.o. wynikającą z kwestionowania istnienia wymienionych umów o dzieło,

tj. o przestępstwo z art. 13§1 kk w zw. z art. 286§1 kk w zw. z art. 294§1 kk w zw. z art. 12 kk

II. w K. i innych miejscowościach województwa (...) w okresie od 12 listopada 2012 r. do końca 2013 r., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą co do której wyłączono materiały do odrębnego postępowania oraz w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, usiłował wprowadzić w błąd niżej wymienionych pokrzywdzonych co do istnienia zobowiązania finansowego w kwocie 25.522.500,00 złotych w ten sposób, że w dniu 12 listopada 2012 r. jako prezes zarządu (...) sp. z o.o. wystawił 83 dokumenty o nazwie „upoważnienie do wyłącznej reprezentacji i obszarowa cesja prawa do patentu (z ograniczeniem terytorialnym)”, na podstawie których wystawił 83 faktury w imieniu (...) sp. z o.o. na rzecz M. W. prowadzącego działalność gospodarczą (...), B. I. (...), P. D. prowadzącego działalność gospodarczą (...), P. M. prowadzącego działalność gospodarczą PHU (...), J. K. (1) prowadzącego działalność gospodarczą P.P.U.H. (...), O. P. (1) prowadzącego działalność gospodarczą (...), A. J. prowadzącego działalność gospodarczą (...), S. M. prowadzącego działalność gospodarczą (...), P. T. prowadzącego działalność gospodarczą (...), M. J. (1) prowadzącego działalność gospodarczą (...) oraz T. G. (1), a następnie usiłował doprowadzić w/w pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wielkiej wartości w kwocie łącznej 25.522.500,00 złotych w ten sposób, że zobowiązania wynikające z wymienionych faktur cedował na L. Ł., pismami z dnia 15 maja 2013 roku wzywał wymienionych pokrzywdzonych do zapłaty, a następnie firmom windykacyjnym zlecał

dochodzenie należności wynikających z bezpodstawnie wystawionych faktur, jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowę zapłaty ze strony pokrzywdzonych wynikającą z kwestionowania uprawnienia do wystawienia w/w faktur, jednocześnie jako prezes zarządu (...) sp. z o.o. zobowiązany na podstawie umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi spółki poprzez nadużycie udzielonych mu uprawnień wyrządził spółce szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w ten sposób, że wystawienie wymienionych faktur, a następnie ich puszczenie w obieg spowodowało po stronie (...) sp. z o.o. powstanie obowiązku zapłacenia podatku VAT w kwocie 4.772.500,00 złotych

tj. o przestępstwo z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 13§1 k.k. i art. 296§1 i 3 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

III. w dniu 07 maja 2013 r. w K. woj. (...), przywłaszczył mienie znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 300.000,00 złotych w ten sposób, że jako prezes zarządu (...) sp. z o.o. bezpodstawnie przelał wymienioną kwotę z konta spółki o numerze (...) prowadzonego przez (...) Bank (...) na konto o numerze (...)

tj. o przestępstwo z art. 284§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k.

IV. w dniu 23 kwietnia 2013 r. w K. woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu oraz w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, co do której wyłączono materiały do odrębnego postępowania, przywłaszczył mienie znacznej wartości w postaci pieniędzy w kwocie 900.000,00 złotych, w ten sposób, że jako prezes zarządu (...) sp. z o.o. bezpodstawnie przelał wymienioną kwotę w dwóch transzach z konta spółki o numerze (...) prowadzonego przez (...) Bank (...) na konto o numerze (...) na rzecz L. Ł. tytułem zapłaty za umowę o dzieło (...), która faktycznie nie stanowiła podstawy do przelania w/w kwoty

tj. o przestępstwo z art. 284§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

V. w dniu 24 kwietnia 2013 r. w K. jako członek zarządu spółek Centrum (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. działając wspólnie i w porozumieniu z L. Ł. oraz E. Ł., reprezentującymi (...) sp. z o.o. w organizacji, będąc na podstawie umowy zobowiązany do zajmowania się sprawami majątkowymi wymienionych spółek których zarządów był członkiem:

- zawarł między (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży domeny (...) wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży symbolu słowno-graficznego oraz nazwy E. , wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 100.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 510.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 600.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę

50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 100.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarł między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawił fakturę VAT (...) na kwotę 100.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

czym poprzez nadużycie udzielonych mu uprawnień wyrządził spółce (...) sp. z o.o. oraz w/w spółkom zależnym szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w ten sposób, że wystawienie wymienionych faktur, a następnie ich puszyczenie w obieg spowodowało po stronie wymienionych pokrzywdzonych powstanie obowiązku zapłacenia podatku VAT w kwocie 427.800 złotych oraz skutkowało wypowiedzeniem przez (...) następujących umów:

- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.01.2011 z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5 09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 30.11.2010r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 2.03.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 3.02.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.04.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 3.02.2012r. i (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.04.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 4.01.2013 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 4.01.2013 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 4.01.2013 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 4.01.2013 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.

- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...)
(...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością,

a przez to utraceniem niewypłaconego i obowiązkiem zwrotu wypłaconego dofinansowania w łącznej kwocie 3.605.718,07 złotych, czym spowodował szkodę w łącznej wysokości 4.033.518,07 złotych

tj. o przestępstwo z art. 296 § 1 i 3 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

E. Ł. o to, że:

VI. w okresie od kwietnia 2013 roku do dnia 09 maja 2014 r. działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu oraz wspólnie i w porozumieniu z P. Ł. (1) oraz inną osobą, co do której wyłączono materiały do odrębnego postępowania, usiłując wprowadzić (...) sp. z o.o. w błąd co do okoliczności faktycznego istnienia zobowiązania finansowego, sporządziła 52 umowy o dzieło o oznaczeniu od (...) do (...), opatrzone datą 19 kwietnia 2010 r., z których miało wynikać zobowiązanie (...) sp. z o.o. do zapłaty na rzecz L. Ł. łącznej kwoty 46.800.000 złotych, a następnie usiłowała doprowadzić (...) sp. z o.o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że dokonała cesji wierzytelności wynikającej z w/w umów na Stowarzyszenie (...) w imieniu, którego wezwała (...) sp. z o.o. pismami z dnia 09 maja 2014 r. do zapłaty kwoty 46.800.000 złotych stanowiącej mienie wielkich rozmiarów, jednak zamierzonego celu nie osiągnęła z uwagi na odmowę zapłaty ze strony zarządu (...) sp. z o.o. wynikającą z kwestionowania istnienia wymienionych umów o dzieło,

tj. o czyn z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

VII. w dniu 24 kwietnia 2013 r. w K. wiedząc o pełnieniu przez P. Ł. (1) funkcji członek zarządu spółek (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. będącego na podstawie umowy zobowiązanym do zajmowania się sprawami majątkowymi wymienionych spółek których zarządów był członkiem, działając wspólnie i w porozumieniu P. Ł. (1) oraz inną osobą co do której wyłączono materiały do odrębnego postępowania, reprezentując (...) sp. z o.o. w organizacji:

- zawarła między (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży domeny (...) wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o., a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży symbolu słowno-graficznego oraz nazwy E. , wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 100.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 510.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 600.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 100.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 50.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

- zawarła między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o. w organizacji umowę kupna sprzedaży praw, tytułów i korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych rozwiązań technicznych, wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 100.000,00 złotych netto oraz poświadczający nieprawdę dokument KP mający dokumentować opłacenie wymienionej faktury,

czym poprzez nadużycie udzielonych P. Ł. (1) uprawnień wyrażono spółce Centrum (...) sp. z o.o. oraz w/w spółkom zależnym szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w ten sposób, że wystawienie wymienionych faktur, a następnie ich puszczenie w obieg spowodowało po stronie wymienionych pokrzywdzonych powstanie obowiązku zapłacenia podatku VAT w kwocie 427.800,00 złotych oraz skutkowało wypowiedzeniem przez (...) następujących umów:

- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością

- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.01.2011 z (...) (...)Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5 09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.09.2011 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 30.11.2010r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 2.03.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 3.02.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.04.2012r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 3.02.2012r. i (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 5.04.2012r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 4.01.2013 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 4.01.2013 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 4.01.2013 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 4.01.2013 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.
- umowy nr (...) zawartej w dniu 31.12.2012 r. z (...) (...)

(...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.

a przez to skutkowało utraceniem niewypłaconego i obowiązkiem zwrotu wypłaconego dofinansowania w łącznej kwocie 3.605.718,07 złotych, czym spowodowała szkodę w łącznej wysokości 4.033.518,07 złotych;

tj. o czyn z art. 296§1 i 3 k.k. i art. 271§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z 26 września 2019 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w sprawie o sygn. akt III K 69/17 uznał:

I. oskarżonego **P. Ł. (1)** za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku ustalając, że oskarżony usiłował wprowadzić w błąd władze i pracowników pokrzywdzonej spółki oraz nie uświadamiał sobie, że osiągnięcie zamierzonego celu było niemożliwe ze względu na użycie środka i metody nie nadających się do popełnienia czynu zabronionego, to jest przestępstwa z art. 13 § 2 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i za to na podstawie art. 14 § 2 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i przy zastosowaniu art. 60 § 1 i § 6 pkt 3 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżonego P. Ł. (1) za winnego popełnienia czynu, opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku ustalając, że oskarżony nie uświadamiał sobie, że dokonanie oszustwa było niemożliwe ze względu na użycie środków i metod nie nadających się do popełnienia czynu zabronionego, to jest przestępstwa z art. 13 § 2 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 296 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i za to na podstawie art. 296 § 3 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

III. oskarżonego P. Ł. (1) za winnego popełnienia czynu, opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku, stanowiącego przestępstwo z art. 284 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk;

IV. oskarżonego P. Ł. (1) za winnego popełnienia czynu, opisanego w punkcie IV części wstępnej wyroku, stanowiącego przestępstwo z art. 284 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk;

V. na podstawie art. 294 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk za pozostające w ciągu przestępstwa, opisane w punkcie III i IV części rozstrzygającej wyroku wymierzył oskarżonemu P. Ł. (1) karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

VI. oskarżonego P. Ł. (1) za winnego popełnienia czynu, opisanego w punkcie V części wstępnej wyroku, eliminując z jego opisu skutek w postaci wypowiedzenia przez (...) umów, o jakich mowa w zarzucie oraz skutek w postaci zwrotu wypłaconego dofinansowania w łącznej kwocie 3.605.718,07 złotych i ustalając, że wyrządzona tym przestępstwem szkoda z tytułu obowiązku uiszczenia podatku VAT wyniosła w: (...) sp. z o.o. 151 800 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 138 000 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. na kwotę 23 000 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. na kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 11 500 złotych, (...) sp. z o.o. kwotę 23 000 złotych oraz ustalając, że oskarżony działał wspólnie i w porozumieniu z oskarżoną E. Ł. jedynie w zakresie wystawiania dokumentów KP, to jest przestępstwa z art. 296 § 1 kk i art. 271 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i za to na podstawie art. 296 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

VII. na podstawie art. 85 kk i art. 91 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzył oskarżonemu P. Ł. (1) karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

VIII. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie wymierzonej oskarżonemu P. Ł. (1) kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby, wynoszący 5 lat;

IX. na podstawie art. 41 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk za czyny opisane w punkcie III i IV części rozstrzygającej wyroku wymierzył oskarżonemu P. Ł. (1) środek karny w postaci zakazu zajmowania stanowiska związanego z pozyskiwaniem i wydatkowaniem środków publicznych, w tym pochodzących z funduszy

Unii Europejskiej oraz zakazu zajmowania w spółkach prawa handlowego stanowisk związanych z pozyskiwaniem, dysponowaniem i wydatkowaniem takich środków, zakazu pełnienia stanowisk i funkcji w spółkach prawa handlowego, w tym także funkcji prokurenta na okres 5 (pięciu) lat;

X. na podstawie art. 41 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk za czyn opisany w punkcie VI części rozstrzygającej wyroku wymierzył oskarżonemu P. Ł. (1) środek karny w postaci zakazu zajmowania stanowiska związanego z pozyskiwaniem i wydatkowaniem środków publicznych, w tym pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz zakazu zajmowania w spółkach prawa handlowego stanowisk związanych z pozyskiwaniem, dysponowaniem i wydatkowaniem takich środków, zakazu pełnienia stanowisk i funkcji w spółkach prawa handlowego, w tym także funkcji prokurenta na okres 5 (pięciu) lat;

XI. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w zw. z art. 90 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzył oskarżonemu P. Ł. (1) łączny środek karny w postaci zakazu zajmowania stanowiska związanego z pozyskiwaniem i wydatkowaniem środków publicznych, w tym pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz zakazu zajmowania w spółkach prawa handlowego stanowisk związanych z pozyskiwaniem, dysponowaniem i wydatkowaniem takich środków, zakazu pełnienia stanowisk i funkcji w spółkach prawa handlowego, w tym także funkcji prokurenta na okres 5 (pięciu) lat;

XII. na podstawie art. 46 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk za czyny opisane w punkcie III i IV części rozstrzygającej wyroku wymierzył oskarżonemu P. Ł. (1) środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz (...) sp. z o.o. kwoty 1 200 000 zł;

XIII. oskarżoną E. Ł. za winną popełnienia czynu, opisanego w punkcie VI części wstępnej wyroku ustalając, że oskarżona nie uświadamiała sobie, że osiągnięcie zamierzonego celu było niemożliwe ze względu na użycie środka i metody nie nadających się do popełnienia czynu zabronionego, to jest przestępstwa z art. 13 § 2 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i na podstawie art. 14 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk odstąpił od wymierzenia jej za ten czyn kary;

XIV. oskarżoną E. Ł. za winną tego, że w dniu 24 kwietnia 2013 r. w K., działając ze z góry powziętym zamiarem, przewidując możliwość poświadczenia nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne przez uprawnionych do wystawiania dokumentów KP P. Ł. (1) i inną osobę i na nią się godząc ułatwiła im popełnienie czynu zabronionego z art. 271§1 kk w ten sposób, że sporządziła 13 dokumentów KP, w jakich potwierdzone zostało przez P. Ł. (1) i inną osobę przyjęcie przez (...) sp. z o.o. kwoty 627 300 zł oraz 61 500 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 738 000 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 61 500 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 123 000 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 123 000 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 61 500 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 61 500 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 61 500 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 61 500 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 61 500 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 61 500 zł, (...) sp. z o.o. kwoty 61 500 zł od (...) sp. z o.o. w organizacji, podczas gdy w rzeczywistości kwoty te nigdy nie zostały wpłacone, to jest przestępstwa z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 271§1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i za to na podstawie art. 19 § 1 i 2 kk w zw. z art. 271§1 kk i przy zastosowaniu art. 60 § 1 i § 6 pkt 4 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzył jej grzywnę w wysokości 20 (dwudziestu) stawek dziennych po 10 zł każda;

XV. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie wymierzonej oskarżonej E. Ł. grzywny warunkowo zawiesił na okres próby, wynoszący 1 rok;

XVI. zasądził od oskarżonego P. Ł. (1) na rzecz oskarżyciela posiłkowego A. J. kwotę 6000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

XVII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. K. oraz na rzecz adw. E. G. kwoty po 3000 zł oraz po dalsze 690 zł tytułem podatku VAT;

XVIII. zwolnił oskarżonych od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i nie wymierzył im opłat.

Z wyrokiem tym nie pogodzili się oskarżeni oraz prokurator, którzy zaskarżyli wyrok i tak:

I. **Prokurator Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze** zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonych P. Ł. (1) i E. Ł. w całości i na podstawie art. 438 pkt 1, 3 i 4 k.p.k. zarzucił:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na niezasadnym uznaniu przez Sąd I instancji, iż P. Ł. (1) i E. Ł., popełniając przestępstwo przypisane im odpowiednio w pkt I oraz XIII zaskarżonego wyroku, użyli sposobu nienadającego się do popełnienia czynu zabronionego polegającego na doprowadzeniu(...) sp. z o.o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o łącznej kwocie 46 800 000 złotych z uwagi na odmowę zapłaty tejże kwoty przez przedstawicieli pokrzywdzonej spółki, podczas gdy zarówno środki użyte przez oskarżonych, jak i ich sposób działania stwarzał niebezpieczeństwo dla zaatakowanego dobra prawnego i nadawał się do popełnienia czynu zabronionego, a zatem oskarżeni swoim zachowaniem wyczerпали znamiona przestępstwa z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym uznaniu przez Sąd I instancji, iż P. Ł. (1) popełniając przestępstwo przypisane mu w pkt II zaskarżonego wyroku użył sposobu nienadającego się do popełnienia czynu zabronionego polegającego na doprowadzeniu M. W., B. I., P. D., P. M., J. K. (2), O. P. (1), A. J., S. M., P. T., M. J. (1) oraz T. G. (1) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 25.522.500,00 zł, podczas gdy sposób działania sprawcy, w tym zwłaszcza fakt zaangażowania wyspecjalizowanych firm windykacyjnych i kierowanie do pokrzywdzonych szeregu wezwań do zapłaty wraz z mającą stwarzać pozory zasadności roszczeń dokumentacją, przemawia za uznaniem, iż zachowanie oskarżonego stanowiło usiłowanie o jakim mowa w art. 13§1 k.k., a zatem oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa określonego w art. 13§1 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

3) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść, poprzez niezasadne i sprzeczne z materiałem dowodowy uznanie, iż wypowiedzenie przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości umów o dofinansowanie zawartych z Centrum (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. oraz nałożenie na przedmiotowe spółki obowiązku zwrotu już wypłaconego dofinansowania, nie stanowiły skutku działań E. Ł. i P. Ł. (1), podczas gdy z przeprowadzonych w sprawie dowodów wynika, iż fakt zawarcia przez wymienionych umów przenoszących na (...) sp. z o.o. w organizacji prawa do i z patentów stanowiących przedmiot umów zawieranych przez podmioty z grupy (...) z (...) stanowił jedyną przyczynę skutkującą koniecznością zwrotu dofinansowania udzielonego na podstawie tychże umów oraz utratą przyznanego, a niewypłaconego dofinansowania w łącznej kwocie 3.605.718,07 złotych, co w konsekwencji prowadzi do uznania, iż oskarżeni swoim zachowaniem wyczerпали znamiona przestępstwa określonego w art. 296§1 i 3 k.k. i art. 271§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

4) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść, poprzez niezasadne uznanie przez Sąd I instancji, iż E. Ł. w zakresie czynu przypisanego jej w pkt XIV zaskarżonego wyroku, nie działała wspólnie i w porozumieniu z P. Ł. (1) w zakresie realizacji znamion przestępstwa z art. 296§1 i 3 k.k. gdyż jej działanie polegało na sporządzeniu nierzetelnej dokumentacji, w tym dokumentów KP, czym wyczerpała znamiona art. 18§3 k.k. w zw. z art. 271§1 k.k., podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż oskarżona obejmowała swoją świadomością realizację całości znamion przestępstwa określonego w art. 296§1 i 3 k.k. i art. 271§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

5) obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 271§3 k.k. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy P. Ł. (1) oraz E. Ł. czynów przypisanych im zaskarżonym wyrokiem odpowiednio w pkt VI oraz XIV części dyspozytywnej, polegających na poświadczeniu nieprawdy w dokumentach, tj. fakturach VAT i drukach KP dopuścili się w celu osiągnięcia korzyści majątkowej zarówno dla siebie, jak i innego podmiotu, tj. (...) sp. z o.o. w organizacji;

6) rażąco niewspółmierność orzeczonych wobec P. Ł. (1) kar jednostkowych za przestępstwa przypisane mu w pkt I, II, III i IV oraz V części dyspozytywnej wyroku, na skutek niedoceniaenia przez Sąd I instancji występujących w sprawie okoliczności obciążających w postaci działania w celu łatwego zysku i osiągnięcia w sposób

bezprawny korzyści majątkowej, rodzaju i charakterem negatywnych następstw powyższych czynów oraz grożących negatywnych następstw, znacznym natężeniem bezprawia w zachowaniu oskarżonego, podejmowaniem szeregu wyrafinowanych oszukańczych działań w celu doprowadzenia innych podmiotów do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, naruszeniem przez oskarżonego obowiązku dbałości o interesy pokrzywdzonych spółek z grupy (...), wielorodzajowością naruszenia dóbr prawnych, a w odniesieniu do kary łącznej polegająca na niesłusznym zastosowaniu zasady asperacji zbliżonej do pełnej absorpcji podczas gdy ilość czynów popełnionych przez P. Ł. (1), wielość pokrzywdzonych a także wielorodzajowość tych przestępstw przemawia za uznaniem, iż tylko orzeczenie kary łącznej z zastosowaniem reguł asperacji i orzeczenie kary w wysokości zbliżonej do sumy kar jednostkowych, będzie jawiło się jako sprawiedliwa reakcja, co w konsekwencji prowadzi do wniosku, że orzeczone kary nie spełnią swego celu zarówno w zakresie prewencji indywidualnej jak i generalnej.

7) rażąca niewspółmierność orzeczonej wobec E. Ł. kar jednostkowych w odniesieniu do czynu przypisanego jej w pkt XIII zaskarżonego wyroku polegającą na odstąpieniu od wymierzenia kary, zaś w odniesieniu do czynu przypisanego jej w pkt XIV wyroku na jej nadzwyczajnym złagodzeniu, na skutek przecenienia przez Sąd I instancji występujących w sprawie okoliczności łagodzących w postaci podeszłego wieku oskarżonej, jej uprzedniej niekaralności, podrzędnej względem współoskarżonego roli w popełnieniu przestępstwa, przy jednoczesnym niedocenieniu okoliczności obciążających takich, jak wysokość zarówno wyrządzonej, jak i grożącej szkody, działaniu w celu osiągnięcia bezprawnej korzyści majątkowej kosztem innych podmiotów, wielości dóbr prawnych naruszonych oraz zaatakowanych przestępstwami przypisanymi E. Ł..

Podnosząc te zarzuty Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze (k. 11056). Wniosek ten został zmodyfikowany w toku rozprawy odwoławczej, kiedy to Prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie wyroku w części dotyczącej oskarżonego P. Ł. (1) i umorzenie postępowania karnego przeciwko niemu na podstawie art. 17§1 pkt 2 k.p.k. natomiast w stosunku do oskarżonej E. Ł. w punkcie XIII o zmianę poprzez uznanie jej za winną czynu z art. 13§1 k.k. w zw. art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wymierzenie za ten czyn kary roku pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33§2 k.k. grzywny 100 stawek dziennych po 100 złotych każda oraz w punkcie XIV poprzez uznanie oskarżonej za winną czynu z art. 296§1 i 3 k.k. i art. 271§1 i 3 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wymierzenia jej kary roku pozbawienia wolności, jako kary łącznej kary 2 lat pozbawienia wolności oraz obciążenie jej połową kosztów sądowych (k. 11619).

II. **obrońca oskarżonej E. Ł.** zaskarżyła wyrok w całości na korzyść oskarżonej zarzucając na podstawie art. 438 pkt 1, 2 i 3 k.p.k.:

1) błąd braku ustaleń faktycznych w zakresie istnienia po stronie oskarżonej E. Ł. zamiaru popełnienia czynu opisanego w pkt VI części wstępnej wyroku, co znalazło wyraz w brakach jego pisemnego uzasadnienia w tym zakresie, tj. naruszenie przepisów art. 424§1 pkt 1 k.p.k.;

2) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że E. Ł. bez zastrzeżeń akceptowała (...) niegodne z rzeczywistością inicjatywy P. Ł. (1), starając się przy tym bezwarunkowo mu ułatwiać wszystkie jego zamierzenia, podczas gdy w materiale dowodowym brak jakichkolwiek dowód przemawiających za tym, iż miała ona świadomość, że jego inicjatywy są niezgodne z rzeczywistością, jak również na okoliczność, że chciała ona mu ułatwiać wszystkie jego zamierzenia;

3) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że oskarżona dopuściła się popełnienia czynu opisanego w art. 286 § 1 k.k. w zw. art. 294 § 1 k.k., m.inn. sporządziła opisane w zarzucie VI umowy o dzieło, dokonała opisanej tam cesji wierzytelności oraz wezwała do zapłaty (...) sp. z o.o., iż działała wspólnie i w porozumieniu z P. Ł. (1) i inną osobą, tj. oraz działała w tym zakresie z zamiarem bezpośrednim i kierunkowym, a jej działania wskazują na pełną świadomość co do próby oszustwa na szkodę spółki (...) i że zdawała sobie świadomość co do próby oszustwa na szkodę spółki (...) i że zdawała sobie sprawę z tego, że wierzytelności te nie istnieją, podczas gdy prawidłowe ustalenia faktyczne winny prowadzić do uznania, że czynów tych się nie dopuściła, umyślności działania

i zamiaru bezpośredniego kierunkowego po jej stronie nie było tym bardziej w sytuacji gdy w materiale dowodowym brak jakichkolwiek dowodów za tym uznaniem przemawiających, a sytuacji bezgranicznego zaufania do syna nie przewidywała ona w ogóle możliwość tego, że działania syna, które miała ona jako członek zarządu kwitować swoim podpisem mogą dotyczyć działań i czynności fikcyjnych czy niezgodnych z prawem;

4) naruszenie przepisów art. 18 k.k. poprzez błędną wykładnię i zastosowanie w sytuacji uznania, iż rolą E. Ł. „była w istocie pomoc, udzielona oskarżonemu w dokonaniu przez niego całości opisanych w wyroku zachowań z ograniczeniem jednak świadomości tylko do wystawienia potwierdzających nieprawdę dowodów KP: i przy jednoczesnym ustaleniu, że „nie można zasadnie przyjąć, że oskarżona orientowała się co do przeprowadzonej przez syna swoistej manipulacji w zakresie przejęcia przez spółkę (...) w organizacji wszystkich praw wymienionych w zarzucie V i VII”, podczas gdy pomocnictwo opisane w art. 18 k.k. zaistnieć może jedynie wówczas gdy pomiędzy uczestnikami akcji przestępczej istnieje porozumienie, tj. świadomość i wola wspólnej realizacji wszystkich znamion czynu zabronionego, zaś w niniejszej sytuacji uznania, że E. Ł. miała świadomość tylko co do wystawienia potwierdzających nieprawdę dowodów KP, z jednoczesnym brakiem jej świadomości co do realizowanych przez P. Ł. (1) znamion zarzucanych mu czynów, art. 18 k.k. zastosowania należyć nie mógł,

5) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że E. Ł. wiedział, że potwierdzone przez nią potwierdzeniami KP wpłaty nie nastąpiły, jako że nie widząc gotówki nie mogła wystawić legalnie dowodów potwierdzających jej przyjęcie, podczas gdy w sprawie brak ustaleń faktycznych co do tego czy przy wystawianiu dokumentów KP E. Ł. widziała jakąkolwiek gotówkę, jak również brak ustaleń co do okoliczności towarzyszących podpisaniu przez nią tychże dokumentów.

Podnosząc te zarzuty apelująca wniosła o uniewinnienie oskarżonej od zarzucanych jej czynów.

III. **obrońca oskarżonego P. Ł. (1)** zaskarżyła wyrok w całości na korzyść oskarżonego i na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia:

a) art. 167 k.p.k. w zw. art. 170§3 k.p.k. poprzez nierozpoznanie wniosków oskarżonego zgłoszonych pismami z dnia 15 listopada 2018 r. o dopuszczenie dowodów z dokumentów dołączonych do pisma oraz zeznań świadków, a także wniosku dowodowego z dnia 17 września 2019 r. o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka, podczas gdy każdy wniosek dowodowy wymaga rozpoznania zgodnie z zasadami wyrażonymi w kodeksie postępowania karnego;

b) tj. art. 7 k.p.k. poprzez odmowę przydania w pełni waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego w zakresie w jakim twierdził, iż nie miał zamiaru bezpośredniego doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości pokrzywdzonych wymienionych w akcie oskarżenia, podczas gdy prawidłowa ocena jego wyjaśnień winna prowadzić do przyjęcia, że oskarżony działał w celu ochrony praw do wynalazków i uniemożliwienia w sposób bezpodstawny przyjęcia, przez innych (...) SP. z o.o. środków z dotacji i dofinansowania;

c) tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie wybiórczej i dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci zeznań świadków oraz dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, podczas gdy prawidłowa i wszechstronna ich ocena winna prowadzić do przyjęcia, że oskarżony nie działał z zamiarem bezpośrednim dokonania czynów opisanych w części wstępnej orzeczenia.

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę wydanego orzeczenia:

a) polegający na przyjęciu, że oskarżony dokonał przywłaszczenia mienia w wysokości 300.000 zł poprzez przelanie ww. kwoty z rachunku Spółki (...) sp. z o.o. na rachunek prowadzony przez (...) Bank (...) o numerze wskazanym w pkt III części wstępnej orzeczenia, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie sposób nie przyjąć, że dokonany przez oskarżonego przelew miał charakter przywłaszczenia mienia Spółki;

b) polegający na przyjęciu, że oskarżony dokonał przywłaszczenia mienia w wysokości 900.000 zł poprzez przelanie ww. kwoty w dwóch transzach na rzecz L. Ł. bez faktycznej podstawy do przekazania tej kwoty, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie sposób przyjąć, że dokonane przez oskarżonego przelewy miały charakter przywłaszczenia mienia Spółki i były dokonane bez podstawy faktycznej;

c) polegający na przyjęciu, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim i kierunkowym dokonania przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie pozwala na ustalenie umyślności w działaniu oskarżonego i zamiaru kierunkowego po jego stronie;

d) polegający na przyjęciu, że oskarżony będąc na podstawie umowy zobowiązany do zajmowania się sprawami majątkowymi Spółek zawarł szereg umowy kupna sprzedaży, a następnie wystawił faktury VAT z tego tytułu czym poprzez nadużycie udzielonych mu uprawnień wyrządził spółce Centrum (...) sp. z o.o. w pozostałym spółkom wskazanym w opisie czynu szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala na pociągnięcie powyższego ustalenia.

Podnosząc te zarzuty apelująca wniosła o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów; ewentualnie – uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. (k. 11297).

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności zauważa Sąd ad quem, że postępowanie przed Sądem a quo obarczone było uchybieniem tego rodzaju, iż bez uzupełnienia postępowania dowodowego na etapie postępowania odwoławczego merytoryczne rozpoznanie apelacji nie było możliwe. W realiach przedmiotowej sprawy jako konieczne uznać bowiem należało wyjaśnienie wątpliwości odnośnie stanu psychicznego obojga oskarżonych i to zarówno w dacie czynów zarzucanych, jak i w czasie trwania postępowania. Wątpliwości te dostrzegł Sąd Okręgowy, lecz ich nie usunął, czego wyrazem było najpierw dopuszczenie dowodu z opinii sądowo – psychiatrycznej dotyczącej zarówno P. Ł. (1), jak i E. Ł. (postanowienie z 13 grudnia 2017r., k. 10027), a następnie, wobec niestawiennictwa oskarżonych u biegłych, „pominięcie” tego dowodu, gdyż „oskarżeni nie pozostają w leczeniu psychiatrycznym” (k. 10732). Stanowisko Sądu było o tyle niezrozumiałe, że w aktach sprawy znajdują się dokumenty, w tym te zgromadzone przez sam Sąd meriti (k. 10040), z których wynika, że oskarżeni w różnych okresach, w tym tych objętych ramami tego postępowania, z pomocy lekarzy psychiatrów korzystali. Nadto opinia sądowo – psychiatryczna znajdująca się w aktach sprawy, dotycząca P. Ł. (1) (k. 9497 i nast.), jawi się jako niepełna i niejasna, zwłaszcza w kontekście opisywanych przez świadków nieracjonalnych zachowań oskarżonego, do których odwołał się także rzecznik oskarżenia w uzasadnieniu aktu oskarżenia (k. 9654). Biegli, opiniujący wówczas P. Ł. (1) stwierdzili, iż tempore criminis był w tzw. „ciągu amfetaminowym”, jest bowiem uzależniony od alkoholu i środków psychoaktywnych, lecz uznali, że „jeżeli opiniowany popełniając czyny był pod wpływem środków psychoaktywnych, to nie ma podstaw wnioskować, że czyn miał charakter czynu popełnionego z pobudek psychopatologicznych”. W świetle przedłożonej dokumentacji medycznej, w tym leczenia psychiatrycznego oskarżonego, konieczne było więc przeprowadzenie dowodu z opinii kolejnych biegłych, by te wątpliwości usunąć.

Niezbędność uzupełnienia materiału dowodowego w tym zakresie podyktowana była nadto informacjami dotyczącymi poddania P. Ł. (1) obserwacji sądowo – psychiatrycznej w toku postępowania o sygn. akt XVIII 144/17 przez Sąd Okręgowy w Warszawie, a przede wszystkim treścią wydanej w tej sprawie opinii sądowo – psychiatryczno – psychologicznej z 29 kwietnia 2021r. (k. 11389 i nast.). Po przeprowadzeniu obserwacji biegli rozpoznali u oskarżonego „aktualnie i tempore criminis” (zarzut dotyczył czynu, którego miał dopuścić się w sierpniu 2013r.) chorobę psychiczną pod postacią zaburzenia schizoafektywnego, który to stan psychiczny znosił zdolność oskarżonego rozpoznania znaczenia zarzucanego mu czynu oraz pokierowania swoim postępowaniem. Biegli ci wskazali przy tym, że w aktualnym stanie zdrowia psychicznego zachodzi wysokie prawdopodobieństwo ponownego popełnienia przez opiniowanego czynu zabronionego o podobnym charakterze do zarzucanego mu obecnie, co powoduje konieczność

jego hospitalizacji. W efekcie postępowanie karne przed Sądem Okręgowym w Warszawie zostało umorzone (odpis wyroku z 7 lutego 2022r., SO w Warszawie sygn. akt XVIII 144/17, k. 11460 – 11465).

Z ustaleń tut. Sądu Apelacyjnego wynika także i to, że aktualnie przed Sądem Okręgowym w Jeleniej Górze toczy się postępowanie o sygn. akt III K 86/21 z wniosku Prokuratora Prokuratury (...)w J. o umorzenie postępowania karnego przeciwko P. Ł. (1) o czyny z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. i art. 297§1 k.k. i wart. 270§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i inne, które miał popełnić w okresie od października 2010r. do marca 2014r. i 24 kwietnia 2014r. z uwagi na wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 31§1 k.k., a prokurator wniósł nadto o zastosowanie wobec podejrzanego P. Ł. (1) środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia z zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (k. 11575 – 11596). Także opiniujący w tej właśnie sprawie biegli lekarze psychiatry stwierdzili u P. Ł. (1) objawy afektywne (maniakalne lub depresyjne) i schizofreniczne, które osiągały porównywalne nasilenie w trakcie tego samego epizodu choroby, której początek należy datować na wczesną młodość P. Ł. (1) (pierwszy epizod pojawić się miał w okresie studiów).

Te wątpliwości, dotyczące stanu zdrowia psychicznego oskarżonego, ujawniły się również w toku niniejszego postępowania, lecz nie zostały zweryfikowane i usunięte. Z tych też względów niezrozumiałe było odstąpienie przez Sąd Okręgowy od przeprowadzenia dowodu pierwotnie uznanego za niezbędny. Stan ten oblił Sąd Apelacyjny do uzupełnienia postępowania dowodowego w powyższym zakresie i - jak się następnie okazało - było to uzasadnione.

Również jako niezbędne ocenić należało przeprowadzenie dowodu z opinii sądowo – psychiatrycznej dotyczącej oskarżonej E. Ł.. W aktach sprawy znajdują się bowiem nie tylko informacje dotyczące jej leczenia psychiatrycznego, ale także Sąd orzekający w toku rozprawy głównej obserwował (i odnotował) nieadekwatne do sytuacji i emocjonalne zachowanie oskarżonej (k. 10488, 10494). Wątpliwości w tej mierze rodziła również treść jej pism i oświadczeń, które oskarżona składała w toku postępowania, chwiejność zachowania i nieracjonalność podejmowanych decyzji (np. treść oświadczenia o cofnięciu apelacji swego obrońcy).

Przeprowadzone zatem dopiero przez Sąd odwoławczy dowody z opinii sądowo – psychiatrycznych pozwoliły ustalić, w oparciu o wnioski biegłych lekarzy psychiatrów, opiniujących w przedmiotowej sprawie, że w okresie objętym zarzutami, tj. od 12 listopada 2012r. do 9 maja 2014r., u oskarżonego P. Ł. (1) występowały zaburzenia psychiczne, które skutkowały zniesieniem je zdolności oceny znaczenia czynów, o które został oskarżony i z tej przyczyny miał także całkowicie zniesioną zdolność swobodnego kierowania swoim postępowaniem (k. 11543 – 1547). Biegli ci, oceniając aktualny stan zdrowia psychicznego oskarżonego, wskazali, iż obecnie jest on prawidłowo zorientowany auto i allopsychicznie, w logicznym kontakcie słownym, choć jego wypowiedzi są chaotyczne, wskutek zaburzeń toku myślenia. Nie dostrzegli przy tym, by obecnie wymagał zastosowania dodatkowych środków zabezpieczających przewidzianych w Kodeksie karnym i wniosków w tym względzie nie sformułowali.

Opinię tę uznał Sąd ad quem za pełną i jasną, zaś wnioski biegłych ocenił jako logiczne i znajdujące uzasadnienie w pozostałej jej treści. Oceniając ten dowód, przez pryzmat danych z innych spraw karnych dotyczących oskarżonego, jak też mogąc samodzielnie obserwować reakcje P. Ł. (1) w toku rozprawy odwoławczej, tut. Sąd nie stwierdził, by konieczne było uzupełnienie tej opinii pod kątem tego, czy niezbędne jest stosowanie jakichkolwiek dodatkowych środków zabezpieczających, by zapobiec ponownemu popełnieniu przez oskarżonego podobnych czynów zabronionych o znacznej społecznej szkodliwości (art. 93b §1 k.k.). Tym bardziej, że oskarżony jest pozbawiony wolności w innej sprawie (Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze), a przy tym poddany jest stosownemu leczeniu.

Natomiast przeprowadzenie dowodu z opinii sądowo – psychiatrycznej dotyczącej E. Ł. pozwoliło stwierdzić, iż oskarżona leczenie psychiatryczne rozpoczęła po 13 marca 2017r., tj. w związku ze śmiercią męża – L. Ł. (ciężki epizod depresyjny z objawami psychotycznymi) i w czasie badania w sierpniu 2022r. ujawniała urojeniowe zaburzenia myślenia, którym towarzyszyło dość silne wysycenie emocjonalne, a to – w ocenie tut. Sądu – wyjaśnia zachowania oskarżonej w toku postępowania. Co istotne biegli ci stwierdzili, iż brak jest podstaw, by twierdzić, że objawy psychotyczne, ujawniające się od 2017r. oraz obecnie, występowały w okresie objętym zarzutami. Ale – ich zdaniem – „zaburzenia te rozwinęły się w okresie objętym przedstawionymi zarzutami i mają, z dużym prawdopodobieństwem,

charakter reaktywny, związany z zaistniałą sytuacją życiową, prawną lub mają charakter zaburzeń udzielonych przez bliską, silnie związaną z nią osobą syna” (k. 11550 – 11553). W konsekwencji biegli stwierdzili, iż **obecnie u E. Ł. występują zaburzenia psychiatryczne, które znoszą jej zdolność rozpoznania znaczenia czynów.**

I ta opinia uznana została za pełną, jasną i niesprzeczną w swej treści, a zatem stanowi ona ważki dowód w niniejszej sprawie, który nie może pozostać bez wpływu na ocenę zachowania i postawy oskarżonej w czasie objętym zarzutami.

Reasumując, to uzupełnione przez Sąd odwoławczy postępowanie pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż już w dacie wniesienia aktu oskarżenia do Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze u P. Ł. (1) występowały zaburzenia psychiczne skutkujące zniesieniem jego zdolności oceny znaczenia czynów zabronionych, których się dopuścił, a także, że z tego powodu miał całkowicie zniesioną zdolność do swobodnego kierowania swoim postępowaniem. Wystąpiły więc okoliczności, o których mowa w art. 31§1 k.k., a to obligowało do umorzenia postępowania karnego, zgodnie z brzmieniem art. 17§1 pkt 2 k.p.k. Tak się jednakże nie stało, zamiast tego wydany został wyrok skazujący P. Ł. (1), który w zaistniałych okolicznościach należało uchylić wraz ze związanymi ze skazaniem oskarżonego rozstrzygnięciami z punktów V (dotyczącego kary za przyjęty ciąg przestępstw), VII (dotyczącego kary łącznej pozbawienia wolności), VIII (dotyczącego orzeczonego środka probacji), IX, X i XI (dotyczących środków karnych), XII (dotyczącego środka karnego - obowiązku naprawienia szkody) oraz XVI i XVIII (dotyczących kosztów procesu).

W zaistniałej sytuacji procesowej należało więc odwołać się do treści art. 414§1 k.p.k., który stanowi, że w razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wyłączającej ściganie, sąd winien umorzyć postępowania, o ile nie wystąpiła okoliczność wymieniona w art. 17§1 pkt 1 i 2 k.p.k., gdyż wówczas zobligowany jest wydać wyrok uniewinniający, chyba że sprawca w chwili czynu był niepoczytalny.

Skoro w niniejszej sprawie P. Ł. (1) działał w warunkach określonych w art. 31§1 k.k., to ustalenie jego sprawstwa obliguje nie tylko do uchylenia wyroku, ale także do umorzenia postępowania karnego. Ponieważ apelacje stron dotyczyły tej sfery ustaleń Sądu a quo, rzeczą Sądu II instancji było merytoryczne rozpoznanie wniesionych środków odwoławczych.

Analiza zatem w pierwszej kolejności apelacji obrońcy oskarżonego doprowadziła do wniosku że jest ona niezasadna. Natomiast w zasadniczej mierze rację należy przyznać prokuratorowi, który zakwestionował niektóre rozstrzygnięcia i poprzedzające je ustalenia Sądu orzekającego, dotyczące określenia znamion czynów popełnionych przez P. Ł. (1). Oceniając tę apelację w odniesieniu do oskarżonego za nieskuteczny uznać należało zarzut dotyczący niewspółmierności orzeczonych oskarżonemu kar (skoro postępowania musi być umorzone) oraz ten, dotyczący błędu w ustaleniach faktycznych odnośnie przyjęcia usiłowania nieudolnego (art. 13§2 k.k.) w zakresie czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku. Do kwestii tej tut. Sąd odniesie się w dalszej części uzasadnienia.

Odnosząc się zatem do zarzutów apelacji obrońcy P. Ł. (1), które miałyby stanowić o wadliwości przeprowadzonego postępowania i w konsekwencji stanowić o niewinności oskarżonego, to wskazuje Sąd ad quem, że:

- chybiony jest zarzut obrazy art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170§3 k.p.k. i to pomimo tego, że rację ma skarżąca, iż wnioski dowodowe oskarżonego z 15 listopada 2018r. oraz 17 września 2019r. nie zostały przez Sąd meriti rozpoznane. Niemniej, by zarzut obrazy prawa procesowego mógł być skuteczny, warunkiem sine qua non jest to, by uchybienie to miało wpływ na treść wyroku. W tym zaś przypadku zaniechanie rozpoznania wniosków dowodowych i nieprzeprowadzenie wnioskowanych nimi dowodów nie tylko nie miało wpływu na wynik tego postępowania, ale nawet nie mogło mieć.

P. Ł. (1) wnioskował wszak o przeprowadzenie dowodu z dokumentów (znajdujących się w aktach sprawy tzw. „anulowanych” faktur) oraz z przesłuchania osób, które jednakże bezpośredniego związku z omawianą sprawą nie miały, np. wnosił o przesłuchanie W. S. – dziennikarza, który post factum opisał sprawę L. Ł. (wniosek z 17.09.2019r., k. 10962). W tych okolicznościach twierdzenie, iż rzeczywiście zaistniałe uchybienie Sądu orzekającego, który wniosków tych nie rozpoznał, miało wpływ na treść wyroku, jest pozbawione podstaw.

- niezasadny jest zarzut obrazy art. 7 k.p.k., który miałby polegać na tym, że Sąd I instancji odmówił dania wiary wyjaśnieniom P. Ł. (1), w których to przekonywał, że działał wyłącznie po to, by „zapobiec szeregowi zdarzeń, które nastąpiły”, a mogły być niekorzystne dla spółek z grupy (...) oraz wskazał powody, dla których dokonywał przelewów środków z kont spółek na konta własne, czy L. Ł.. Wyjaśnienia oskarżonego stanowią wersję odosobnioną, która nie znajduje oparcia w żadnym innym dowodzie, a są przy tym wręcz irracjonalne. Jeśli zważy się, że zarzut obrazy przepisu art. 7 k.p.k. mógłby być skuteczny tylko wtedy, gdyby jego autorka wskazała, na czym konkretnie polegało przekroczenie granic swobodnej oceny, tj. wykazałaby, ocena których dowodów kłóci się z zasadami doświadczenia życiowego lub dokonana została wbrew wskazaniom wiedzy względnie sprzecznie z regułami logicznego rozumowania. Takich konkretnych argumentów uzasadnienie apelacji nie dostarczyło. Skarżąca zamiast tego wdała się w polemikę z argumentami przedstawionymi przez Sąd I instancji (k. 11298 – 11300), dokonując jednocześnie własnej oceny – nader subiektywnej – zgromadzonych dowodów przez pryzmat wyjaśnień P. Ł. (1). Tak bowiem należy ocenić tę część zarzutów, jak i ich uzasadnienia, która odnosi się do pozostałego materiału dowodowego, na podstawie którego uznał Sąd Okręgowy, że P. Ł. (1) dopuścił się przypisanych mu czynów (Ic i II a – d petitum apelacji). Podkreślić przy tym trzeba, że sam oskarżony nie negował tego, że ujawnione działania podejmował, a jego linia obrony oparta została na próbie przekonania Sądu, iż były one racjonalne, miały uzasadnienie prawne i faktyczne oraz, że podejmował je w trosce o rozwój spółek z grupy (...). W ujawnionych okolicznościach sprawy argumentacji tej nie sposób przyjąć za wiarygodną, a przede wszystkim za logiczną, co przekonująco i wyczerpująco przedstawił Sąd meriti w uzasadnieniu. Wystarczającym więc, by nie powielać tożsamej w treści argumentacji i wniosku, będzie odesłanie do tej części uzasadnienia (k. 11022 – 11024v).

Reasumując, skarżąca nieskutecznie kwestionowała sprawstwo P. Ł. (1). Konsekwencją tej konstatacji jest konieczność umorzenia postępowania karnego w stosunku do oskarżonego P. Ł. (1), co skutkuje tym, że koszty procesu w tej części ponosi Skarb Państwa (art. 632 pkt 2 k.p.k.).

Jednocześnie stwierdzić wypada, że podstawa, uzasadniająca umorzenie postępowania, występowała od początku trwania tego procesu, lecz z przyczyn niezależnych od stron ujawniła się dopiero w jego toku (po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłych psychiatrów). Z tego też powodu to Skarb Państwa winien ponieść koszty procesu w całości, w tym także w zakresie zwrotu należności z tytułu ustanowienia jednego pełnomocnika, o ile takie koszty te zostaną przez uprawnionego oskarżyciela posiłkowego zgłoszone (art. 632b k.p.k.).

Nie ma także Sąd odwoławczy żadnych wątpliwości, że oskarżony jest sprawcą czynów zarzucanych z tym, że tak zgromadzone dowody uprawniają do uznania, że popełnił czyn z art. 13§2 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt I aktu oskarżenia), tj. z zastrzeżeniem, które poczynił także Sąd orzekający, że nie uświadamiał sobie ani on, ani E. Ł., że osiągnięcie zamierzonego celu, czyli doprowadzenie Centrum (...) sp. z o.o. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, nie było możliwe z uwagi na użycie środka i metody nienadających się do jego popełnienia.

W tej też części niezasadna okazała się apelacja Prokuratora (pkt 1 petitum apelacji). Skarżący zakwestionował bowiem ustalenie Sądu meriti, twierdząc iż oskarżony, podobnie (jak i E. Ł., jest to wspólny zarzut odnoszący się do obojga oskarżonych), użył środków w taki sposób, że stwarzało to realne niebezpieczeństwo dla zaatakowanego dobra prawnego i nadawały się one do popełnienia czynu zabronionego, a zatem oboje oskarżeni swoim zachowaniem wyczerpali zmanioną przestępstwa z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Prokurator, uzasadniając omawiany zarzut, wskazał, że Sąd Okręgowy błędnie uznał, iż złożony zespół działań, które oskarżeni oraz L. Ł. podjęli, by stworzyć pozory legalności ich roszczeń /i utrudnić weryfikację istnienia zobowiązania/, a jednocześnie umożliwić uzyskania od pokrzywdzonej spółki wskazanej w umowach kwoty (łącznie 46.800.000 złotych), stanowi „użycie środka nienadającego się do popełnienia czynu zabronionego” (k. 11059). Z tym argumentem nie można się jednakże zgodzić, jeżeli uwzględni się, że umowy o dzieło mają charakter dwustronny, a skoro drugą stroną była spółka prawa handlowego, to obowiązywały określone procedury, w tym w zakresie bilansów spółki i księgowości spółek. Egzemplarz każdej takiej umowy winien być nie tylko w posiadaniu (...), ale przede wszystkim ich zawarcie i wynikające stąd zobowiązania, już od 2010r. musiałyby być wykazane w księgach

rachunkowych i bilansie (...), a tak przecież nie było. Nawet sposób, w jaki z dokumentami postępował P. Ł. (1), a opisywany przez świadków, nie nastroczał problemów, by ustalić, że umowy takie nigdy nie zostały zawarte, a L. Ł. był zatrudniony /i wynagradzany/ na zgoła innych zasadach. Już to stanowiło o tym, że samo sporządzenie umów o dzieło, a następnie dokonanie cesji wierzytelności na inny podmiot, również reprezentowany przez L. Ł. i E. Ł. (Stowarzyszenie (...)), nie mogło stanowić podstawy dochodzenia takiego roszczenia i nie stwarzało niebezpieczeństwa wszczęcia egzekucji tych należności. Oskarżeni – jak wynika z akt sprawy – post factum sami zdali sobie z tego sprawę, skoro poprzestali na jednym wezwaniu i po odmowie zapłaty przez Centrum (...) zaniechali dalszych działań.

Skoro więc istotą nieudolności usiłowania jest to, że - w odróżnieniu od usiłowania udolnego - nie stwarza ono realnego zagrożenia dla dobra prawnego, to zgodzić się należy z Sądem meriti, iż w tym konkretnym przypadku taka właśnie sytuacja zaistniała. Oskarżeni podjęli bowiem, choć liczne, to jednakże nader nieskuteczne działania, by „wprowadzić” do obrotu „wytworzone” przez siebie umowy o dzieło i następnie nadać im pozory legalności, które z łatwością można było „zdemaskować”. Działania te w ustalonych przez Sąd meriti okolicznościach nie mogły być więc skuteczne. Oceniając ten aspekt działań oskarżonego (co do wybranego środka i metody) nie można nie dostrzec, że większość tych, które podejmował w okresie objętych zarzutami, oceniane były - przez osoby postronne - jako nieracjonalne, chaotyczne i niezrozumiałe (np. k. 9654 – uzasadnienie aktu oskarżenia). Takimi jawią się też obecnie oceniane.

Inaczej, co już było sygnalizowane powyżej, przedstawia się ocena działań, które podjął P. Ł. (1) wystawiając między 12 listopada 2012r. a końcem 2013r. faktury i wezwania do ich zapłaty tzw. „brokerom technicznym”, co stanowiło przedmiot ustaleń Sądu meriti w ramach zarzutu opisanego w punkcie II aktu oskarżenia. W tym bowiem przypadku rację ma Prokurator, że uznanie, iż także tym razem użyte zostały środki, które nie mogły doprowadzić do zamierzonego skutku, nie znajduje logicznego uzasadnienia (pkt 2 petitum apelacji).

Oskarżony nie tylko wystawił faktury, które miały świadczyć o istnieniu wierzytelności, których dochodził jako prezes zarządu Centrum (...) sp. z o.o., wykorzystując uprzednio sporządzone /choć nigdy niezawarte/ umowy o współpracy i „upoważnienia do wyłącznej reprezentacji i obszarowej cesji praw do patentu”, które również przekazał pokrzywdzonym. Choć i w tym przypadku faktury nie zostały zarejestrowane w dokumentacji księgowej Centrum (...) sp. z o.o., po dokonaniu cesji tych wierzytelności na swojego ojca – L. Ł. wspólnie z nim wystąpił do firm windykacyjnych i zawarł z nimi umowy, na mocy których miały się zająć windykacją tych zobowiązań od dłużników. Co istotne w dacie zawarcia tych umów /co nastąpiło 26 czerwca 2013r./ (...) S.A., czy (...) sp. z o.o. oraz reprezentujący te firmy windykatorzy nie mieli wątpliwości, iż nawiązują współpracę z rzeczywistym wierzycielem, a dług, który mają egzekwować, istnieje (vide zeznania A. S., k. 5743 – 5744, D. C. – k. 5745 – 5746 i M. R. – k. 5678). Z zeznań np. D. C. wynika również, że dopiero po skontaktowaniu się z „dłużnikami” (m.in. T. G., O. P.), którzy przedstawili posiadaną dokumentację, byli w stanie zorientować się, że wierzytelności te nie istnieją. Dopiero te podjęte przez windykatorów działania spowodowały, że 9 lipca 2013r. wypowiedzieli umowę o współpracę L. Ł., a pokrzywdzeni nie musieli należności wnikających z faktur regulować.

Powyższe wprost stanowi o tym, że oskarżony oraz jego ojciec w tym przypadku użyli środków, które nadawały się do osiągnięcia zamierzonego celu, co uprawnia do twierdzenia, że czyn zarzucony P. Ł. (1) zasadnie został zakwalifikowany przez rzecznika oskarżenia jako usiłowanie udolne z art. 13§1 k.k. W tym zakresie apelacja Prokuratora okazała się skuteczna.

Rację ma także Prokurator w tej części apelacji (pkt 3 petitum apelacji), w której zarzucił, iż Sąd I instancji błędnie uznał, iż wypowiedzenie przez (...) umów o dofinansowanie zawartych z Centrum (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz nałożenie na wyżej wymienione spółki obowiązku zwrotu już wypłaconego dofinansowania, jak też wstrzymanie wypłat dalszego dofinansowania, nie stanowiło szkody wynikłej z działań P. Ł. (1), opisanych w zarzucie V aktu oskarżenia. Już w tym miejscu wskazać należy, że trafnie podniósł apelujący, że działanie oskarżonego, realizujące znamiona występku z art. 271§1 k.k., podjęte zostało nadto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez spółkę (...) w organizacji, której był udziałowcem. Już tylko z tego powodu winno być zakwalifikowane także z art. 271§3 k.k. (pkt 5 petitum apelacji), czego Sąd I instancji nie dostrzegł i nie wskazał ani w opisie czynu przypisanego oskarżonemu, ani

w kwalifikacji prawnej tego czynu. Nie ulega przecież wątpliwości, iż sporządzając umowy kupna – sprzedaży dążył do uzyskania korzyści majątkowej przez spółkę z o.o. (...) w organizacji, do której zamierzał „przenieść” wszelkie prawa patentowe, jak też wszelkie składniki majątkowe, które miały jakąkolwiek wartość materialną. To był główny motyw zawarcia tych umów.

Eliminując z opisu czynu przypisanego oskarżonemu jego odpowiedzialność za skutek w postaci wypowiedzenia umów o dofinansowanie przez (...) i wynikający stąd obowiązek zwrotu przez spółki z grypy (...) już otrzymanego dofinansowania, jak też brak dalszych wypłat, Sąd meriti wskazał, że czyni tak, gdyż umowy te od początku były nieważne. Spółki w dacie ich zawarcia nie spełniały wymogów posiadania tzw. wkładu własnego, a w efekcie pozyskane dzięki temu dotacje zostały „wyłudzone”, co stanowi przedmiot innego postępowania karnego (k.11028v – 11029). Wniosek ten nie jest trafny. Prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy, że 24 kwietnia 2013r. oskarżony zawierając umowy w imieniu spółek grupy (...), które jako członek zarządu miał prawo reprezentować, pod pozorem ich „konsolidacji” w jeden podmiot, co z kolei miałyby jakoby sankcjonować decyzja Zgromadzenia Wspólników Centrum (...) z 3 kwietnia 2013r., w istocie nadużył swych uprawnień, a to doprowadziło do powstania wymiernej szkody. Oceniając te działania odwołać się należy do pojęcia „nadużycia uprawnień”, które wszak obejmuje te sytuacje, w których zachowanie się sprawcy należy do zakresu przyznanych mu kompetencji, lecz w danym, konkretnym wypadku nie istnieją podstawy do jego podjęcia, czyli że nie miało ono dostatecznego uzasadnienia. Jest to więc zachowanie formalnie mieszczące się w ramach posiadanych kompetencji, jednak realizowane sprzecznie z racjonalnie rozumianymi zadaniami powierzonymi sprawcy, wykonywanie czynności lub podejmowanie decyzji bez dostatecznego uzasadnienia, pozbawionych gospodarczego lub majątkowego sensu (tak O. G. w „O przestępstwie...”, s. 95 i n.). Wskazuje przy tym Sąd odwoławczy że według powszechnie aprobowanego poglądu „szkoda majątkowa w rozumieniu art. 296 §1 i 3 k.k. zamyka się uszczerbkiem w majątku danego podmiotu, tj. rzeczywistą stratą (damnum emergens) lub utratą spodziewanych korzyści, utratą zysku (lucrum cessans), a skoro tak, to musi być konkretnie określona w pieniądzu. Tylko bowiem jeśliby zachowania podjęte przez osobę określoną w art. 296 §1 k.k., polegające na przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązku nie były nawet uzasadnione z punktu widzenia gospodarczego, były nieetyczne, niecelowe, bądź kontrowersyjne, lecz w efekcie ich podjęcia lub zaniechania nie prowadziłyby do powstania szkody określonej w §1 k.k. lub § 3 tego przepis, to tylko wówczas nie byłoby podstaw do przypisania przestępstwa z art. 296 § 1 – 3 k.k.” (tak np. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 16.05.2014 r., II AKa 36/14, LEX nr 1469424). Powinnością Sądu było więc przeanalizowanie działań oskarżonego pod tym kątem i to niezależnie od tego, że istotnie można mieć uzasadnione podejrzenia, że weryfikacja dokumentów, które były przedkładane przez poszczególne spółki grupy (...) przy zawieraniu umów o dofinansowanie przez (...) może doprowadzić do odpowiedzialności na gruncie art. 297§1 k.k. Kluczowe dla oceny prawnokarnej postawy oskarżonego jest bowiem to, że do tego momentu umowy były realizowane.

W aktach sprawy znajduje się wszak wniosek Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych z 15 września 2015r. o ukaranie P. Ł. (1) za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zw. z wykorzystaniem środków przekazanych na podstawie tych umów z uwagi na dokonanie cesji 6 maja 2013r. bez uprzedniej zgody (...) (k. 8994). I ta okoliczność dowodzi, że umowy funkcjonowały w obrocie publicznym, a ich postanowienia były realizowane i mogły być rozliczane w trakcie ich obowiązywania. Wskazany przez Sąd Okręgowy fakt wyłączenia do odrębnego postępowania materiałów w zakresie m.in. czynu z art. 297§1 k.k. i art. 270§1 k.k. i art. 272 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. (k. 11029 – 11030) nie tylko nie wyklucza powinności oceny zachowania oskarżonego w kwietniu 2013r. pod kątem wyrządzenia w/wym. spółkom szkody, ale stanowi odrębną okoliczność, niezależną od kwestii rzetelności czy fałszu dokumentów, w oparciu o które doszło do zawarcia umów, na podstawie których spółki te uzyskiwały dofinansowanie i mogły funkcjonować.

Oskarżony miał przecież świadomość tego że umowy o dofinansowanie zostały uprzednio zawarte (pierwsza podpisana została 30 listopada 2010r.) i od tego czasu obowiązywały, tj. na ich podstawie spółki grupy (...) uzyskały dofinansowanie i mogły liczyć na wypłatę dalszych transz, o czym przekonuje choćby treść pisma z 23 maja 2013r. z (...) z żądaniem wyjaśnień dot. zmian prawno- organizacyjnych bez uprzedniej zgody Agencji (k. 820). Tym samym stwierdzić stanowczo należy, że do momentu zawarcia przedmiotowych umów z 24 kwietnia 2013r. żadna ze stron umowy, a przede wszystkim (...) nie kwestionowała ich legalności i nie podejmowała działań, by

je wypowiedzieć. Tym samym to działanie oskarżonego doprowadziło do tego. Jest to więc przyczyna niezależna od kwestii oceny legalności i skuteczności zawarcia samych umów o dofinansowanie. Z powyższych względów okoliczności, że prowadzone jest inne postępowanie, które dotyczy innych kwestii, związanych z zawarciem tych umów o dofinansowanie, nie wyłącza powinności Sądu dokonania prawnokarnej oceny skutków wynikających z naruszenia ich postanowień wskutek nadużycia zaufania przez oskarżonego. „Istota czynności wykonawczej opisanej w art. 296 k.k. polega na wyrządzeniu szkody w majątku podmiotu, którego sprawami majątkowymi dany sprawca się zajmuje, co zakłada przynajmniej potencjalną możliwość podjęcia takich działań, które w sposób władczy kształtują sferę praw i obowiązków majątkowych danego podmiotu” (wyrok Sądu Najwyższego z 30.10.2013 r., sygn. II KK 81/13, OSNKW 2014/3, poz. 25). Nie ulega więc wątpliwości, że oskarżony, postępując wbrew postanowieniom już zawartych umów, wyrządził szkodę poszczególnym spółkom, które nie tylko utraciły źródło finansowania bieżącej działalności, ale postawione zostały przed obowiązkiem zwrotu tego, co już otrzymały, a nadto zapłaty podatku VAT od poszczególnych umów, a to wszystko łącznie stanowi o wyrządzeniu szkody w wielkich rozmiarach.

Jeśli bowiem uwzględnimy brzmienie art. 115 § 7a k.k., który stanowi, że do określenia „szkody w wielkich rozmiarach” należy stosować odpowiednio definicję z art. 115§6 k.k., a zatem mienie wielkiej wartości, tj. mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 1 000 000 złotych, co uzasadnione jest przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 296§1 i 3 k.k.

W świetle ustaleń faktycznych Sądu meriti, które ocenić należy jako prawidłowe (Sąd ten nie negował, że obowiązek zwrotu i brak wypłat dalszego dofinansowania miał miejsce), jak też tych, odnoszących się do określenia ról i relacji pomiędzy oskarżonymi a także L. Ł., chybiona okazała się apelacja prokuratora w tej części, w której zarzucił Sądowi meriti, że błędnie zmienił opis czynu przypisanego E. Ł. w punkcie XIV części dyspozytywnej wyroku. Zdaniem apelującego Sąd I instancji nie dostrzegł, że działała ona wspólnie i w porozumieniu z P. Ł. (1) w zakresie realizacji znamion przestępstwa z art. 296§1 i 3 k.k. i obejmowała swoją świadomością wszystkie ustawowe znamiona tego przestępstwa. Uzasadniając ten zarzut (pkt 4 petitum apelacji) skarżący podniósł, że dokonując ustaleń w zakresie stanu świadomości oskarżonej w okresie bezpośrednio poprzedzającym odwołanie P. Ł. (1) z zajmowanych uprzednio funkcji, Sąd a quo oparł się na relacjach świadków opisujących oskarżoną w okresie wcześniejszym, ponieważ później już doskonale zdawała sobie sprawę nie tylko z faktu, że jej syn pełnił określone funkcje w zarządach poszczególnych spółek grupy (...), ale także obejmowała swoją wiedzą to, że wystawione przez nią dokumenty są niezgodne ze stanem faktycznym oraz czemu mają służyć (k. 11066). Założenie to oparte zostało o twierdzenie, że „żaden z dowodów nie wskazuje, aby E. Ł. była osobą nieporadną, czy też nie potrafiącą oceniać skutków własnych działań i przewidywać ich konsekwencji”.

Z tymi twierdzeniami apelującego nie można się zgodzić.

Wskazuje zatem Sąd odwoławczy, że to nie tylko zeznania wymienionych przez apelującego świadków, w tym G. P., który kategorycznie stwierdził, że oskarżona „nie miała ani wiedzy, ani władzy (...) w tych interesach nie robiła nic”, a właściwie „robiła to, co syn jej kazał lub mąż powiedział”, jak też, że w jego ocenie „nie wiedziała nawet co podpisuje” (k. 10417) stanowiły podstawę ustaleń odnośnie stanu jej świadomości i zaangażowania w sprawy spółek oraz działalność syna i męża. Sąd ten dysponował nadto depozycjami np. B. I., zdaniem której E. Ł. „nie przejawiała żadnego krytycyzmu wobec syna (...) nigdy nie sprawdzała żadnych jego działań” (k. 10862), czy M. J. (2) (k. 10862 – 10863). Zwłaszcza M. J. (2) – siostrzeniec E. Ł. – dobitnie określił jej rolę i pozycję („była na zasadzie <wynieś, przynieś, pozamiataj>”), wskazując nadto, że była terroryzowana przez męża i syna („zjadała 2 opakowania R. dziennie”). Świadczenie zgodnie wskazywali, że oskarżona P. Ł. (1) wręcz „ślepo ufała”. To stwierdzenie koresponduje ze spostrzeżeniem innych świadków, tj. M. W., że „za synem w ogień wskoczy” oraz O. P. (1), że pod koniec działalności w spółce „pilnowała dokumentacji spółki w pokoju, w którym była rzekomo dokumentacja (...) a okazało się, że pilnowała pustych segregatorów” (k. 10497). Cytowane przez Sąd orzekający opinie dotyczące pozycji E. Ł. w grupie spółek (...), jak też stanu jej wiedzy (świadomości) odnośnie tego, co działo się tam i jakie decyzje podejmował syn i mąż oraz pełnionych przez nią samą funkcji i podpisywanych dokumentów, nie są więc odosobnione. Tworzą one spójny i jednoznaczny w swej wymowie obraz osoby, która – wbrew temu, co twierdzi prokurator – nie tylko nie miała żadnej władzy, ale przede wszystkim, że jej właściwości i cechy osobowości wykluczały to, by

była to osoba zaradna i zorientowana w tym co robił jej syn, jakie podejmował decyzje i z jakim konsekwencjami się one wiązały. Dotyczy to całego okresu, w którym miała ona styczność z ludźmi pracującymi dla spółek z grupy (...), zatem także w okresie kwietnia 2013r., czyli tym objętym zarzutem. Kiedy ten opis funkcjonowania oskarżonej powiąże się z ustaleniami biegłych lekarzy psychiatrów, którzy również dostrzegli jak ważną dla niej osobą jest jej syn (wskazać przy tym można także na treść pism procesowych oskarżonej, w tym choćby „oświadczenia o cofnięciu apelacji”, która w swej treści „fałszywie potwierdza kłamliwie oskarżenia wobec jej syna” – k. 11286), a przy tym, że zaburzenia, które obecnie u E. Ł. zdiagnozowali, rozwinęły się w okresie objętym przedstawionymi zarzutami i mają, z dużym prawdopodobieństwem, charakter reaktywny, związany z zaistniałą sytuacją życiową, prawną lub mają charakter zaburzeń udzielonych przez bliską, silnie związaną z nią osobą syna (k. 11550 – 11553), to argumenty prokuratora, dotyczące świadomego jej współdziałania z oskarżonym w dokonaniu przez niego całości znamion czynu mu przypisanego, przedstawione na poparcie zarzutu, ocenić należy jako nietrafne. Wbrew stanowisku skarżącego nie ma dowodów, które pozwalały na odmienną oceną osobowości oskarżonej, jej poziomu intelektualnego /i tzw. inteligencji/, a w efekcie na uznanie, że wypisując dokumenty KP na polecenie syna (Sąd odwoławczy nie ma co do tego wątpliwości) była w stanie ocenić dalej idące skutki tych działań, obejmowała je świadomością i co najmniej godziła się na nie.

Oczywiście możliwe było przypisanie oskarżonej odpowiedzialności karnej za przestępstwo indywidualne, nawet wtedy, kiedy sama nie spełnia cech indywidualizujących podmiot takiej odpowiedzialności, lecz wymagałoby to ustalenia w sposób pewny, że wiedziała o tych osobistych okolicznościach dotyczących oskarżonego, stanowiących znamię czynu z art. 296§1 i 3 k.k., o czym przekonuje brzmienie art. 21§2 k.k. Sąd odwoławczy nie ma wątpliwości, że E. Ł. choć zdawała sobie sprawę, że syn pełni funkcje w zarządzie grupy spółek (...), to nie ma podstaw (dowodów), by twierdzić, że zdawała sobie sprawę (miała świadomość) tego, że nadużywa on swych uprawnień stąd wynikających oraz, że działania te będą skutkować wyrządzeniem szkody poszczególnym spółkom. Tym samym nie sposób uznać ją z „współdziałającą” z P. Ł. (1) przy realizacji znamion z art. 296 k.k. W tym też zakresie w pełni aprobuje tutaj Sąd odwoławczy stanowisko Sądu orzekającego oraz przedstawione na jego poparcie argumenty (k.11029 – 11030). Zgodzić się przy tym należy z Sądem meriti, że oskarżona mogła natomiast przewidzieć, iż wystawiając dokumenty KP, w sytuacji, kiedy wpłaty nie nastąpiły, poświadcza nieprawdę. Co zatem idzie gdyby chciała postąpić zgodnie z prawem, nie mogła wystawić dokumentów potwierdzających ten fakt, a skoro tak postąpiła, to dlatego też Sąd I instancji, w ujawnionych okolicznościach, miał podstawy, by uznać to działanie ułatwiające dokonanie przez oskarżonego P. Ł. (1) przypisanego mu występku, w tym jedynie fragmencie, tj. odnośnie znamion z art. 271§1 k.k. To z kolei prowadziło do zawężenia odpowiedzialności karnej E. Ł. i uznania jej za winną czynu z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 271§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

, zaś opisu czynu zarzuconego oskarżonemu w punkcie V aktu oskarżenia (art. 296§1 i 3 k.k.) do wyeliminowania sformułowania, że działał wspólnie i w porozumieniu z E. Ł..

W tym miejscu odnieść się należy do zarzutu apelacji obrońcy E. Ł., która podniosła, że Sąd orzekający naruszył przepis art. 18 k.k. dokonując jego błędnej wykładni w zakresie czynu przypisanego w punkcie XVI części dyspozytywnej wyroku.

Wskazuje zatem Sąd odwoławczy, że istotnie dla przypisania przestępstwa w formie zjawiskowej pomocnictwa konieczne jest wykazanie, iż sprawca miał nie tylko świadomość i akceptację przestępczego zachowania współdziałającego, ale także, że, jako pomocnik "współwykonywał" czyn zabroniony. Sąd meriti takich ustaleń wszak dokonał. Nie budzi wątpliwości, że E. Ł. dokumenty KP wystawiła (zatwierdzała), choć nie widziała, by kwoty, których wpłatę de facto potwierdzała, zostały dokonane. L. Ł. miał nadto te dokumenty „sprawdzać”, a syn potwierdzać, że daną sumę otrzymał. Okoliczności wręcz się temu sprzeciwiały. Te wnioski z kolei stanowią o niezasadności zarzutu z punktu 5 apelacji obrońcy. Jednocześnie opis czynu przypisanego oskarżonej jednoznacznie określa, że Sąd Okręgowy uznał, iż oskarżona ułatwiała P. Ł. (1) wyłącznie popełnienie czynu zabronionego z art. 271§1 k.k. (vide opis czynu przypisanego), tym samym jedynie w tym zakresie „współdziałała” z synem, co stanowi ramy jej „pomocnictwa”. Autorka apelacji formułując zarzut z punktu 4 zdaje się tego nie dostrzegać.

Za chybione uznał tut. Sąd zarzuty obrony skierowane przeciwko rozstrzygnięciu z punktu XIII części dyspozytywnej wyroku.

Skarżąca z jednej strony podniosła, że Sąd meriti w zakresie czynu z punktu VI części wstępnej nie dokonał żadnych ustaleń odnośnie zamiaru oskarżonej – błąd braku (pkt 1 petitum apelacji), z drugiej zaś sformułowała zarzut błędu w ustaleniach faktycznych odnośnie realizacji znamion przypisanego jej występku, zatem także zamiaru (pkt 1, 2 i 3 petitum apelacji).

Wskazuje więc Sąd odwoławczy, że oskarżona działała wspólnie i w porozumieniu z P. Ł. (1) oraz mężem L. Ł.. Jeśli przy tym uwzględni się, że cechą tzw. współsprawstwa właściwego jest to, że każdy ze współdziałających wypełnia tylko część znamion czynu zabronionego, jednak łącznie ich zachowania stanowią na tyle pełne wyczerpanie ustawowego opisu czynu określonego typu przestępstwa, że pozwala to na postawienie wszystkim współdziałającym zarzutu co najmniej usiłowania przestępstwa, to w tym też aspekcie oceniać należy ujawnione działania oskarżonej, wpisujące się całość zachowania podjętego przez wszystkich współdziałających. Nie można pominąć i tego, że przy współsprawstwie właściwym zachowania naganne poszczególnych osób mogą się wzajemnie dopełniać lub też w mniejszym lub większym stopniu ze sobą pokrywać. Udział poszczególnych współsprawców w realizacji znamion wspólnie popełnionego przestępstwa nie musi być równy. Może być również tak, że jeden ze współsprawców zrealizuje całość znamion cechujących dany typ przestępstwa, a drugi tylko część z nich. Jednak z racji zawartego porozumienia wszyscy będą odpowiadać za całość popełnionego wspólnie przestępstwa, z tej racji, że je zaakceptowali (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 30 marca 2022r., sygn. IV KK 99/22, Lex nr 3418396). W omawianej sprawie zgromadzone dowody pozwalają kategorycznie stwierdzić, iż takie „porozumienie” pomiędzy oskarżonymi istniało, gdyż z racji pełnionych ról w grupie spółek (...), jak też w Stowarzyszeniu (...) tylko w taki sposób mogli realizować przyjęty plan. By można było przypisać oskarżonej sprawstwo nie jest zatem konieczne wykazanie, iż to ona własnoręcznie sporządziła umowy o dzieło, jej rolą było podpisanie wezwania do zapłaty 46.800.000 złotych.

Odnośnie zaś tego jakie było nastawienie oskarżonej do syna i jego planów, to szczegółowo tę kwestię analizował zarówno Sąd Okręgowy, jak i tut. Sąd, kiedy odnosił się do apelacji prokuratora. Z treści apelacji wynika, że obrona ustalenia i wnioski Sądu meriti zaaprobowwała, (k. 11075 - 11076), lecz błędne na tej podstawie wywodzi, że podporządkowanie synowi i brak rozeznania w funkcjonowaniu spółek grupy (...) winno prowadzić do jej uniewinnienia.

O odpowiedzialności E. Ł. w zakresie czynu z art. 13§2 k.k. w zw. z art. 286§1 kk. w zw. z art. 294§1 kk. w zw. z art. 12 k.k. stanowi m.in. to, że wraz z mężem podpisała wezwanie do zapłaty na 46 800 000 złotych, co w sytuacji w jakiej się znajdowali (m.in. finansowej), nie może budzić wątpliwości, że miała świadomość bezzasadności takiego żądania, a to z kolei świadczy o zamiarze bezpośrednim oskarżonej oraz pozostałych osób, z którymi wówczas współdziałała, usiłujących w taki sposób doprowadzić Centrum (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. I tu zaznaczyć trzeba, że oddzielną kwestię, do której odnosił się tut. Sąd odwoławczy, omawiając apelację prokuratora, jest to, czy sprawcy użyli środka i metody nadających się do jego dokonania oraz, czy fakt ten sobie uświadamiali.

Wskazać także należy, że lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie potwierdza zarzutu skarżącej, iż Sąd ustalając stan faktyczny na podstawie dostępnych mu dowodów, pominął wynikające z nich fakty (okoliczności) istotne w sprawie, co uzasadniałoby zarzut błędu "braku" albo ustalił fakty, które wcale z danego dowodu nie wynikały lub wynikały, ale zostały zniekształcone (przeinaczone), co z kolei świadczyłoby o zaistnieniu błędu „dowolności”. Skarżąca nie przedstawiła takich konkretnych uchybień, które sformułowany zarzut by potwierdzały.

Z tych też powodów żaden z zarzutów apelacji obrońcy oskarżonej E. Ł. nie mógł doprowadzić do uwolnienia jej odpowiedzialności karnej, choć niewątpliwie jej rola i zaangażowanie w popełnienie obu przypisanych jej występku była wręcz marginalna, jak to zasadnie ocenił Sąd a quo.

Jako nieskuteczny ocenić należało zarzut prokuratora dotyczący rażącej niewspółmierności – łagodności kary orzeczonej wobec oskarżonej oraz odstąpienia do wymierzenia jej kary za czyn z punktu XIII części dyspozytywnej wyroku (pkt 7 petitum apelacji).

Sąd a quo logicznie i przekonująco przedstawił powody, dla których uznał, że w odniesieniu do czynu, który oskarżona usiłowała popełnić w sposób nieudolny (pkt XIII) należy odstąpić do wymierzania jej kary, zaś w przypadku drugiego z przypisanych jej występków zakwalifikowanego z art. 18§3 k.k. w zw. z art. 271§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., przy zastosowaniu przepisów obowiązujących w dacie czynów, jako względniejszych dla sprawcy (art. 4§1 k.k.), zaistniały podstawy do nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Apelujący w istocie nie kwestionuje okoliczności, które wskazał Sąd meriti jako tzw. „łagodzące”, ale przeciwstawił im te, które – w jego ocenie – nie zostały właściwie ocenione, a mają charakter obciążający, tj. wysokość wyrządzonej i grożącej szkody oraz działanie w celu osiągnięcia bezprawnej korzyści majątkowej kosztem innych podmiotów oraz wskazując na wielość dóbr prawnych naruszonych oraz zaatakowanych przestępstwami przypisanymi oskarżonej. Okoliczności te stanowiły podstawę dla zgłoszonych w toku rozprawy odwoławczej wniosków w zakresie wymiaru kar jednostkowych pozbawienia wolności oraz kary łącznej, jak też kary grzywny orzeczonej obok kary pozbawienia wolności wymierzonej za czyn zarzucany w punkcie VI aktu oskarżenia, przy przyjęciu było to usiłowanie udolne ze strony E. Ł..

Niemniej zauważyć należy, że zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych w stosunku do oskarżonej oraz prawnokarnej oceny jej zachowa, okazały się nieskuteczne, a przez to w pierwszym przypadku było to usiłowanie nieudolne dokonania przestępstwa, co nadto ocenić należy w nawiązaniu do zachowań podjętych przez pozostałych współdziałających, do czego już odniósł się Sąd ad quem powyżej. Wpływa to zaś na ocenę stopnia społecznej szkodliwości jej czynu i trudno w takim przypadku określać ten stopień wyłącznie przez pryzmat szkody, którą usiłowała w taki sposób wyrządzić. Tut. Sąd aprobuje bowiem pogląd, że „o tym, czy i w jakim zakresie należy skorzystać z przewidzianej w art. 14 § 2 k.k. możliwości nadzwyczajnego złagodzenia kary lub odstąpienia od jej wymierzenia, decyduje stopień nieudolności usiłowania, który determinuje ładunek społecznej szkodliwości czynu, a także zaawansowanie i intensywność sposobu działania sprawcy (...), jak i całokształt innych, istotnych dla wymiaru kary okoliczności” (tak m.in. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z 23 października 2019r., sygn. II AKa 159/19, Lex nr 3021582).

Kiedy więc uwzględni się sposób działania poszczególnych sprawców, w tym rzeczywistą, nader marginalną rolę E. Ł. i jej pozycję wśród współdziałających z nią (co wynika właśnie z relacji cytowanych wyżej świadków) oraz jej właściwości i warunki osobiste, to zgodzić się należy z Sądem orzekającym, że ze strony oskarżonej było to przede wszystkim „bezrefleksyjne wykonywanie poleceń P. Ł. (1), oparte na bezgranicznym zaufaniu” (k. 11032 – 11032v), co w powiązaniu z jej wiekiem i pozostałymi warunkami i właściwościami, w tym intelektualnymi, wskazanymi przez Sąd, uprawniało do odstąpienia od wymierzania kary.

W odniesieniu do drugiego z czynów zasadnie uznał Sąd, że nawet najniższa kara przewidziana za przestępstwo, którego się dopuściła byłaby niewspółmiernie surowa, a to z uwagi właśnie na stopień jej zawinienia, jak też rolę, którą pełniła w dokonaniu przestępstwa. Jakkolwiek rację ma skarżący, że w efekcie czyn popełniony przez P. Ł. (1) wyrządził spółkom z grupy (...) szkodę w wielkich rozmiarach, to jednakże działania samej E. Ł. były ograniczone do tego ustalonego etapu jego dokonania, który sprowadzał się do wypisania druków KP. Pozostałe elementy zachowania syna i męża pozostawały poza świadomością i wolą oskarżonej i w sposób kategorycznie nie można twierdzić, że sama szkoda, a zwłaszcza jej rozmiar były objęte ramami jej „współdziałania”, tj. że zdawała sobie sprawę z tego, jakie będą, bądź mogą być skutki wystawienia dokumentów KP w powiązaniu z działaniami jej poprzedzającymi, tj. zawarciem umów kupna – sprzedaży domeny, symbolu graficznego, nazwy oraz praw, tytułów, korzyści z i do wynalazków oraz praw patentowych posiadanych przez poszczególne spółki rozwiązań technicznych, jak też wystawieniem faktur VAT związanych z tymi umowami. Tym samym względ na rozmiar szkody wyrządzonej przez oskarżonego, do powstania której oskarżona przyczyniła się, choć w niewielkim stopniu, poprzez zaangażowanie się i udzielenie pomocy synowi w wystawieniu dokumentów KP /które notabene mógł także sam wystawić/ nie może stanowić o odmiennej, aniżeli

dokonał tego Sąd orzekający, ocenie stopnia społecznej szkodliwości jej czynu. W konsekwencji kara orzeczona, choć istotnie łagodna, nie może być uznana za rażąco łagodną, a tylko w takim przypadku Sąd odwoławczy zobligowany by był ingerować w jej wymiar. Nie sposób bowiem pomyśleć, że kara ma nie tylko stanowić sprawiedliwą odpłatę, ale także zapobiec powrotowi przez sprawcę do przestępstwa. W przypadku E. Ł., z racji jej wieku, jak też stanu zdrowia, w tym psychicznego, orzeczona kara wraz z zastosowanym środkiem probacji winna spełnić swe funkcje w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej.

Ponieważ oboje oskarżeni korzystali z pomocy obrońców z urzędu, a obrona ta nie została opłacona, Sąd odwoławczy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońców po 600 złotych opłaty, zgodnie z brzmieniem § 17 ust. 2 pkt 5 i § 4 ust.3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu powiększonej o wartość podatku VAT, z uwzględnieniem zarówno tego, że rozprawa odwoławcza trwała dłużej niż dzień (§ 20 wskazanego rozporządzenia), jak też zgłoszonych przez obrońcę oskarżonego P. Ł. (1) niezbędnych i udokumentowanych wydatków związanych z udziałem w posiedzeniu związanym z zastosowanym środkiem zapobiegawczym (§2 pkt 2 i § 18 ust. 2 tego rozporządzenia).

Z uwagi na wynik postępowania odwoławczego, jak też brzmienie art. 636 §1 k.p.k. orzeczono o kosztach tego postępowania, z uwzględnieniem sytuacji materialnej i zarobkowej oskarżonej, która – jak wynika z akt sprawy – z uwagi na wiek i stan zdrowia, nie pracuje i nie ma majątku ani dochodów, które pozwoliłyby jej ponieść te koszty (art. 624§1 k.p.k.).

<i>SSO (del.) Agnieszka Połyniak</i>	<i>SSA Agata Regulska</i>	<i>SSA Andrzej Kot</i>
---	----------------------------------	-------------------------------